

KONKURSSIASIAMIEHEN TOIMISTO

TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2006

KONKURSSIASIAMIEHEN TOIMISTO

Bulevardi 30 B 2 krs.

PL 157

000121 HELSINKI

Puhelin

010 366 5111

Telefaksi

010 366 5110

Internet

www.konkurssiasiamies.fi

1. Johdon katsaus

Oikeusministeriön yhteydessä toimii konkurssipesien hallinnon valvontaa ja julkisselvityksiä varten konkurssiasiamies. Konkurssiasiamiehen tulee tarpeellisessa laajuudessa seurata yrityksen saneerausmenettelyjen toimeenpanoa.

Vuoden 2006 aikana vireille pantiin 2 285 konkurssia, mikä on vain seitsemän enemmän kuin vuotta aiemmin. Yrityssaneerauksia pantiin vireille 302, mikä on 33 enemmän kuin vuotta aiemmin, mutta samaa tasoa kuin vuosina 2003 ja 2004. Kaiken kaikkiaan insolvenssiasioden määrä käräjäoikeuksissa on koko 2000 luvun ollut lähes samalla, kohtuullisen alhaisella tasolla.

Konkurssiasiamiehen toiminnan keskeinen painopistealue on ollut uuden konkurssilain mukaisten julkisselvitysmenettelyjen käynnistäminen ja järjestelmän kehittäminen. Julkisselvityksiä käynnistettiin vuoden 2006 aikana 68 konkurssipesässä. Näiden perusteella konkurssisiin liittyviä talousrikoksia saatiin esitutkinnan piiriin ja käynnistettiin velkojien etua turvaavia takaisinsaantioikeudenkäyntejä. Julkisselvitystoiminnan tulokset ja vaikuttavuus voidaan arvioida vasta pidemmän aikavälin kokemusten perusteella.

Uuden konkurssilain soveltamista koskeva ohjeistus ja neuvonta ovat edelleen olleet tärkeällä sijalla konkurssiasiamiehen toiminnassa. Konkurssiasiamiehen kannanottaja konkurssilain soveltamisesta on ryhdytty julkaisemaan toimiston internet-sivuilla. Myös ensimmäiset hovioikeusratkaisut uuden lain soveltamisesta on saatu käyttöön.

Yrityssaneerausasiat ovat niin ikään olleet ajankohtaisesti esillä. Konkurssiasiamies on osallistunut yrityssaneerailain muutosten valmisteluun ja yhdessä konkurssiasiaien neuvottelukunnan kanssa on laadittu hyvää saneeraustapaa koskevaa suositusta selvittäjille.

Kansainvälisiä yhteyksiä on pidetty yllä osallistumalla International Association of Insolvency Regulators, IAIR, - yhdistyksen toimintaan ja kansainvälisen insolvenssiasiantuntijoiden verkoston International Exchange of Experience on Insolvency Law, IEEI vuosittaiseen kokoukseen.

2. Vaikuttavuus

Konkurssiasiamiehen toimistolla on kolme keskeistä vaikuttavuustavoitetta: Hyvän pesänhoitokäytännön aikaansaaminen, konkurssisiin liittyvän harmaan talouden ja talousrikollisuuden torjunta sekä hyvän selvittäjätävän aikaansaaminen yrityssaneerauksissa.

Vaikuttavuuden arviointia varten ei ole toistaiseksi olemassa kuvaavia mittareita. Toimiston suoritteita on käsitelty kohdassa 4.

Julkisselvitysten ja erityistarkastusten keskeiseksi vaikuttavuustavoitteeksi on valittu konkurssissa havaitun talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjunta. Julkisselvitys- ja erityistarkastuskohteiden valinnan kriteerit on määritelty tätä silmällä pitäen. Julkisselvitysten kohteena on pääasiassa sellaisia varattomia

konkurssipesiä, joissa velallisen toiminnassa havaitaan viitteitä törkeistä talousrikoksista, välikäsien käyttämisestä liiketoiminnassa tai saman henkilön toistuvasti tekemistä konkurseista.

Julkisselvitys kestää arviolta keskimäärin viisi vuotta. Julkisselvitysten vaikuttavuudesta ei siten ole vielä käytettävissä tarkkoja tietoja. Julkisselvityksillä pystytään kuitenkin saattamaan vähävaraisiin konkurseihin liittyvät törkeimmät väärinkäytökset asianmukaisesti poliisin tutkittaviksi.

3. Toiminnallinen tehokkuus

Konkurssiasiamiehen toimiston määrärahat ja kustannukset ovat kehittyneet seuraavasti:

Vuosi	palkat	toimintamenot	yhteensä
2004	559.131	455.393	1.014.524
2005	577.100	525.952	1.103.052
2006	609.284	508.154	1.117.438

Konkurssiasiamiehen toimiston henkilötyövuosimäärä pysyi ennallaan 10 henkilötyövuodessa.

Vireille pantujen konkurssien ja yrityssaneerausten määrä on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Konkurssit	Yrityssaneeraukset
2004	2.428	317
2005	2.278	269
2006	2.285	302

Toiminnan kustannukset ja uusien konkurssien sekä yrityssaneerausten määrä on pysynyt käytännössä ennallaan. Toiminta on tehostunut, koska entisellä henkilötyömäärällä ja pienentyneillä toimintamenoilla on perinteisen valvontatyön lisäksi hoidettu tasaisesti lisääntyvien julkisselvityspesien ohjaus ja valvonta.

Julkisselvitysmenettelyn kustannuksia on maksettu valtion varoista, kustannuksia on peritty takaisin valtiolle ja julkisselvityspesistä on jaettu varoja velkojille seuraavasti:

Vuosi	Maksettu	Peritty valtiolle	Jaettu velkojille
2004	13.500	-	-
2005	69.295	84	-
2006	106.972	11.665	574.943

Vasta muutamia julkisselvityksiä on saatettu loppuun, eikä julkisselvitysjärjestelmän taloudellisesta tuloksesta voida tehdä varmoja päätelmiä. Alustavan arvion mukaan julkisselvitykset näyttäisivät tuottavan takaisin valtion varoista maksettavat julkisselvityskustannukset perittyjen

kustannusten ja velkojille jaettavien jako-osuuksien muodossa. Alustavan arvioin mukaan noin kolmasosa julkisselvityksistä kattaa omat kustannuksensa niin, ettei valtion varoja ole tarpeen lainkaan käyttää kustannusten kattamiseen.

Konkurssiasiamiehen määräyksestä suoritettujen erityistarkastusten kustannuksia maksettiin valtion varoista ja perittiin takaisin valtiolle seuraavasti:

Vuosi	Maksettu	Peritty valtiolle	Takaisinperintä %
2004	267.741	128.303	47,9
2005	347.263	104.472	30,1
2006	329.714	85.663	26,0

Erytistarkastuksiin käytettävien määrärahojen osalta toimisto on nettobudjetoitu. Vuoden 2006 osalta oli erityistarkastuskustannusten takaisinperinnäksi budjetoitu 100.000 € ja tulostavoitteeksi oli sovittu noin 25 %:n takaisinkertymä. Takaisinperinnän kertymä, oli 85.663 €, joten takaisinperintä ei aivan yltänyt budjetoidulle tasolle. Takaisinperinnän väheneminen johtuu siitä, että maksettujen tarkastuskustannusten määrä on viime vuosina pienentynyt. Takaisinperintäprosentti on edelleen pysynyt tavoitetasolla.

4. Tuotokset

Konkurssipesien hallinnon valvonta

Konkurssiasiamiehen keskeisin tehtävä on konkurssipesien hallinnon valvonta. Konkurssipesien hallinnon valvonnassa on keskitytty uuden konkurssilain käyttöönottovaiheen ohjeistukseen. Valvonta tapahtuu toisaalta konkurssipesistä säännönmukaisesti toimitettavia asiakirjoja seuraamalla ja toisaalta neuvomalla ja ohjaamalla pesänhoitajia, velallisia, velkojia ja muita tahoja yhteydenottojen pohjalta eri pesänhoidon ongelmatilanteissa Päivittäinen neuvonta tapahtuu pääosin puhelimitse tai sähköpostitse. Toimiston virkamiehet ovat osallistuneet lukuisiin hyvää pesänhoitotapaa edistäviin koulutustilaisuuksiin, neuvotteluihin ja velkojainkokouksiin. Toimiston internetsivulle on avattu ”Konkurssiasioista kysyttyä” osio, johon on kerätty konkurssiasiamiehen tulkintasuosituksia hyvästä pesänhoitotavasta. Sivulla on vierailut 5.000-10.000 kävijää kuukaudessa.

Havaittuihin pesänhoidon laiminlyönteihin tai väärinkäyttöihin on puututtu ohjein ja tarvittaessa hakemalla pesänhoitajan vapautusta tehtävästään.

Tähän toimintaan liittyvien toimenpiteiden määrä on huomattava, mutta niitä ei ole niiden luonteesta johtuen juurikaan erikseen tilastoitu. Toimenpiteiden määrä on riippuvainen konkurssien määrän kehityksestä, jota on kuvattu edellä kohdassa 3. Uuden konkurssilain myötä konkurssit raukeavat entistä useammin, mikä on lisännyt konkurssin raukeamisesta ja pesänhoitajan palkkioista annettavia lausuntoja ja konkurssiasiamiehen toimiston vastuuta velallisen toiminnan selvittämisessä.

Konkurssipesien tarkastukset

Raukeavien ja vähävaraisten konkurssipesien erityistarkastuksia on edelleen tehty konkurssivelallisen konkurssia edeltävien väärinkäytösten selvittämiseksi. Tarkastuksia on nyt paljolti teetetty julkisselvityksen tarpeisiin.

Konkurssiasiamiehen toimiston tarkastustoiminta on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Velallisen tarkastukset	Konkurssipesien tarkastukset	Yhteensä
2004	64	-	64
2005	73	17	90
2006	83	18	101

Oikeusministeriön kanssa sovittu tulostavoite oli noin sadan erityistilintarkastuksen teettäminen vähävaraisissa konkurssipesissä. Tulostavoite on saavutettu.

Julkisselvitykset

Konkurssimenettelyä voidaan konkurssiasiamiehen hakemuksesta jatkaa julkisselvityksenä, jos sitä voidaan pitää perusteltuna pesän vähävaraisuuden taikka velalliseen tai konkurssipesään kohdistuvien selvitystarpeiden vuoksi. Konkurssiasiamies määrää julkisselvittäjän, joka konkurssiasiamiehen valvonnassa ja kuluvastuulla selvittää konkurssipesän.

Julkisselvitysten tulosten seurantaan varten on kehitetty toimiston käyttämään diaariohjelmaan perustuva seurantajärjestelmä, mikä oli myös oikeusministeriön kanssa sovittu tulostavoite.

Julkisselvitysten määrä on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Aloitettut julkisselvitykset	Päätetyt julkisselvitykset
2004	12	-
2005	54	2
2006	68	6

Oikeusministeriön kanssa sovittu tulostavoite oli vähintään 50 uuden julkisselvityksen käynnistäminen. Tulostavoite on saavutettu.

Pesänhoitajien vapauttaminen tehtävästään

Konkurssipesän pesänhoitajien vapauttamiseen tehtävästään ei ole viime vuosina ilmennyt aiheetta yhtä usein kuin konkurssiasiamiehen toiminnan alkuaikoina.

Pesänhoitajia on konkurssiasiamiehen aloitteesta vapautettu tehtävistään seuraavasti:

Vuosi	Pesänhoitajat	Pesien lukumäärä
2004	6	8
2005	5	9
2006	7	28

Vapauttamisperusteena on kertomusvuonna ollut neljän pesänhoitajan osalta esteellisyys, yhden osalta kuolema, yhden osalta laiminlyönnit ja yhden osalta sopimattomuus pesänhoitajan tehtävään.

Vuodesta 1996 lähtien konkurssiasiamiehen aloitteesta on vapautettu yhteensä 97 pesänhoitajaa 226 konkurssipesästä.

Koulutustoiminta

Koulutustoiminta on osa toimiston säännönmukaista työtä. Koulutustoiminnan volyyymi oli huipussaan vuonna 2004, jolloin uuden konkurssilain voimaantuloon liittyvä koulutus oli ajankohtaista. Koulutusta on annettu eri yhteistyökumppaneiden järjestämissä koulutustilaisuudessa. Koulutuksen aiheina olivat pääasiassa uusi konkurssilaki ja erityisesti julkisselvitys.

Konkurssiasiamiehen toimiston edustajat ovat toimineet kouluttajina seuraavasti:

Vuosi	Koulutustilaisuudet
2004	86
2005	29
2006	35

5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Vuonna 2006 toimiston henkilökuntaan kuului konkurssiasiamies, toimistopäällikkö, kuusi konkurssiylitarkastajaa ja kaksi sihteeriä. Näissä tehtävissä ovat vuoden 2006 aikana työskennelleet:

konkurssiasiamies	Eeva Arko-Koski
toimistopäällikkö	Harri Hämäläinen
konkurssiylitarkastajat	Petri Hirsimaa Riitta Hämäläinen vv. Tuomo Kare vs. Antti Kurikka Mikko Penttinen vs. Pekka Pulkamo Marina Vatanen
osastosihteeri	Anneli Rauhaniemi

toimistosihteeri

Tiina Narvanne vv.
Pirjo Sunnari vs.

Toimiston henkisten voimavarojen hallintaa ja kehitystä kuvaavat tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti:

HENKILÖSTÖVOIMAVARAT (Konkurssiasiamiehen toimisto)	Toteutunut		Toteutunut		Toteutunut		vert. ed. v.
	2004	% osuus	2005	% osuus	2006	% osuus	
1.Henkilöstömäärä, rakenne ja kulut							
henkilötyövuodet (sis. työllisyysvaroin palkatut ja korkeakouluharjoittelijat)	9,9		10,1		10,2		0,2
henkilöstömäärä	11		10		11		1,0
naiset	5	45,5	5	50,0	5	45,5	0,0
miehet	6	54,5	5	50,0	6	54,5	1,0
vakinaiset	9	81,8	8	80,0	8	72,7	0,0
naiset	4	36,4	4	40,0	4	36,4	0,0
miehet	5	45,5	4	40,0	4	36,4	0,0
määräaikaiset	2	18,2	2	20,0	3	27,3	1,0
naiset	1	9,1	1	10,0	1	9,1	0,0
miehet	1	9,1	1	10,0	2	18,2	1,0
kokoaikaiset	11	100,0	10	100,0	11	100,0	1,0
naiset	5	45,5	5	50,0	5	45,5	0,0
miehet	6	54,5	5	50,0	6	54,5	1,0
osa-aikaiset		0,0		0,0		0,0	0,0
naiset		0,0		0,0		0,0	0,0
miehet		0,0		0,0		0,0	0,0
keski-ikä	45,5		44,7		44,9		0,2
naiset	44		45		46		1,0
miehet	46,7		44,4		44		-0,4
yli 45-vuotiaiden osuus henkilöstöstä	54,5		50		54,5		4,5
tehty työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta %	80,1		83,2		76,3		-6,9
kokonaistyövoimakustannukset €/vuosi	675 884		712 524		803 024		13 %
tehdyn työajan palkat,% osuus palkkasummasta	82,1		85,8		85,6		-0,2
välilliset työvoimakustannukset	218 129		211 686		256 237		21 %
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	47,7		42,3		48,9		6,6
2.Työhyvinvointi							
työtyytyväisyysindeksi							
vaihtuvuus							
lähtövaihtuvuus %	0		0		0		0
tulovaihtuvuus %	33,3		0		10		10
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen % henkilöstöstä	0		0		0		0
sairauspoissaolot, työpäivää/htv	2,7		2,4		2,0		-0,4
työterveyshuolto, €/htv	295,6		280,6		206,2		-27 %
3. Osaaminen							
koulutustasoindeksi	6,3		6,3		6,4		0,1
naiset	5,5		5,5		5,5		0
miehet	7		7		7,2		0,2
koulutuksen pituus, työpäivää/koulutettu	0		0		3,2		3,2

koulutuspanostus, työpäivää/htv	0	0	1,9	1,9
koulutus ja kehittäminen, €/htv	485,0	417,1	1466,9	252 %
henkilöstön arvo, €	8 032 401	9 235 347	9 913 186	7 %

6. Tilinpäätösanalyysi

Toimintamenoissa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Palkkojen jälkeen suurin menoerä on velallisen toiminnan selvittämiseksi teetetyistä erityistilintarkastuksista maksetut tilintarkastajien palkkiot. Niiden määrä vuonna 2006 oli 329.714 euroa.

Nettotoimintamenoiksi oli budjetoitu 1.080.000 euroa. Menoja kertyi yhteensä 1.032.000 euroa, joten menot jäivät 48.000 euroa budjetoitua pienemmiksi. Tämä johtui lähinnä siitä, että erityistarkastuksiin käytettiin noin 50.000 euroa vähemmän kuin oli budjetoitu. Ministeriön kanssa sovitut keskeiset tulostavoitteet on pystytty saavuttamaan.

7. Allekirjoitus

Toimintakertomus on hyväksytty Helsingissä 15.3.2007.

Konkurssiasiamies

Eeva Arko-Koski